

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3579/2022
26.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Рајчевић, адвокат из ..., против тужене Средње школе „Свети Сава“ из Сомбора, коју заступа Правобранилаштво града Сомбора, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1704/22 од 11.05.2022. године, у седници већа одржаној 26.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1704/22 од 11.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 781/19 од 14.02.2022. године, ставом првим и другим, одбијен је примарни тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име законске затезне камате због доцње у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, исплати укупан износ од 383,11 динара, увећан за законску затезну камату од 30.03.2021. године до исплате, да се обавезе тужена да тужилци на име разлике накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада – градски превоз, за период од октобра 2016. године, закључно са фебруаром 2021. године, исплати укупан износ од 22.896,00 динара у појединачно одређеним месечним износима, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, ближе одређене у том ставу изреке. Ставом трећим и четвртим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев да се обавезе тужена да исплати тужилци на име законске затезне камате због доцње у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз укупан износ од 381,11 динара и захтев да се тужена обавезе да тужилци исплати на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, за период од октобра 2016. године закључно са фебруаром 2021. године, укупан износ од 22.616,00 динара, у појединачним одређеним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, на начин ближе одређен овим ставом изреке. Ставом петим и шестим изреке, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев и обавезана тужена да исплати тужилци на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, износ од 383,11 динара, као и на име

разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, за период од октобра 2016. године закључно са фебруаром 2021. године укупан износ од 11.240,00 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа па до исплате. Ставом седмим изреке одбијен је тужбени захтев у делу потраживања законске затезне камате почев од 30.03.2021. године па до исплате, на износ законске затезне камате од 383,11 динара. Ставом осмим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 156.542,51 динар са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1704/22 од 11.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена првостепена пресуда у одбијајућем делу, тако што је тужена обавезана да исплати тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, поред досуђених износа, исплати за период од октобра 2016. године закључно са фебруаром 2021. године појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, на начин одређен овим ставом изреке, као и да тужиљи на досуђени износ од 383,11 динара на име затезне камате због доцње у исплати накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада и затезну камату од 30.03.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је преиначено решење о трошковима поступка, тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду ових трошкова преко износа од 129.550,51 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке одбијене су жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем и преосталом одбијајућем делу и делу одлуке о накнади трошкова парничног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 22.710,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, Врховни касациони суд је нашао да нема потребе да се о истој одлучује као о посебној, имајући у виду да је ревизија дозвољена као редовна, на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20).

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља има пребивалиште у ..., запослена је код тужене и место рада јој је у Сомбору. Приликом доласка и одласка са посла путује сопственим аутомобилом, користи бицикл или такси, а понекад иде и пешице.

Тужена је тужилји признала и исплаћивала трошкове превоза према месечној карти која је у ценовнику овлашћеног аутопревозника АД“Севертранс“ Сомбор именована као „маркица за раднике са 20% попушта“, која се уплаћује преко рачуна. Обрачун је вршен тако што је месечни износ наведене карте подељен са бројем радних дана у месецу и тако добијени износ помножен са бројем евидентираних дана доласка запосленог на рад. Такође, тужена је овако обрачунату накнаду трошкова превоза исплаћивала са кашњењем. Тужилја потражује разлику од исплаћеног до пуног износа накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, која би јој припала према пуној цени месечне превозне карте (без попушта од 20%), с обзиром да маркицу са попустом није могла да купи, јер школа није имала закључен уговор са овлашћеним аутопревозником, па овај попуст није ни могла да користи. Висина потраживања, разлика између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за период од октобра 2016. године закључно са фебруаром 2021. године, утврђена је на основу налаза вештака, који је имао у виду број долазака на рад и цену појединачне превозне карте на релацији Сомбор Град (прва варијанта налаза), затим цену појединачне карте према присуству запосленог на раду, а максимално до месечне претплатне карте без попушта (друга варијанта), те цену појединачне карте према присуству запосленог на раду, а максимално до месечне претплатне карте са 20% попушта (трећа варијанта).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилје основан и исти је усвојен применом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 26. ст. 1. и 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. По оцени првостепеног суда, тужилји припада разлика накнаде трошкова обрачуната применом цене појединачне карте спам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте са 20% попушта (трећа варијанта), због чега је прихватањем треће варијанте вештачења тужбени захтев усвојен, док је од досуђеног до износа опредељених према првој и другој варијанти налаза, тужбени захтев одбијен.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд правилно одлучио о основаности тужбеног захтева. Право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада је законско право запосленог, које је у корелацији са обавезом послодавца да ове трошкове исплати у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Међутим, по оцени другостепеног суда првостепени суд је приликом одлучивања о висини тужбеног захтева заузео погрешан став да тужилји припада разлика накнаде трошкова превоза обрачуната применом цене појединачне карте спам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте са 20% попушта. Тужилји припада разлика накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада према цени појединачне карте и присутности на раду, у висини месечне претплатне карте без умањења, као максималног износа који је послодавац у обавези да исплати запосленом по основу трошкова превоза. Ово из разлога што тужена школа није имала закључен уговор о превозу са превозником АД“Севертранс“ Сомбор или неким другим превозником, а што је неопходно за остварење попушта на месечну претплатну карту за раднике, због чега је првостепена пресуда делимично преиначена, тако што је тужена обавезана да тужилји на име разлике накнаде трошкова превоза исплати још и разлику између досуђених износа и износа утврђених прихватањем друге варијанте налаза вештака.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 75/14), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Чланом 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 21/2015), који је у примени од 05.03.2015. године, прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Цитираним одредбама Закона о раду и Посебног колективног уговора, тужили је као запосленој код тужене признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и на одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду. Према наведеним прописима накнада путних трошкова се везује за јавни превоз само у погледу утврђивања висине те накнаде, односно максималног износа који је послодавац у обавези да накнади запосленом, без обзира коју врсту превоза коју запослени корист за долазак и одлазак са рада. Опредељење законодавца да се висина накнаде призна у висини цене превозне карте у јавном саобраћају истовремено не значи да је коришћење средстава јавног превоза законом прописан услов за остваривање права запосленог на трошкове превоза, и да је законом то право ускраћено запосленима који превоз до радног места обезбеђују на други начин (својим возилом, такси возилом и слично). Тужени је у обавези да исплати тужили накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, јер је због удаљености од места становања до места рада, тужилца имала стварне и оправдане трошкове превоза, у ситуацији када тужена школа није имала сопствени превоз, а правилан обрачун накнаде трошкова подразумева обрачун према ценама карте у јавном саобраћају и то према цени појединачне карте спрам присутности на раду, а максимално до месечне претплатне карте. У конкретном случају, тужили су исплаћивани трошкови превоза за долазак и одлазак са рада, али у износу који је мањи од поменутог обрачуна према ценама карте у јавном саобраћају овлашћеног аутопревозника АД“Севертранс“ Сомбор. Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд закључио да тужили припада разлика предметне накнаде према цени појединачне карте спрам присутности на раду, а максимално до месечне претплатне карте без попушта (друга варијанта налаза), код утврђеног да тужена школа нема потписан уговор са превозником АД“Севертранс“ Сомбор или неким другим превозником, а да је за остваривање попушта не месечну претплатну карту неопходно да послодавац и превозник имају закључен Уговор о превозу.

Неосновани су ревизијски наводи да побијана пресуда одступа од судске праксе и правног става израженог у одлуци Рев 578/19 од 05.03.2020. године и да је материјално право погрешно примењено. Ово из разлога што се послодавац који исплати трошкове превоза према привилегованим ценама превозника у јавном саобраћају, ослобађа обавезе по наведеном основу само ако запосленом обезбеди да

превоз користи под привилегованим условима, што није случај у конкретној правној ствари, јер тужена није имала закључен уговор са превозником, а што је неопходно за остварење попушта од 20% на месечну превозну карту.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је одбио захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић